Vittne

Alfabetisk ordning - Alla ämnesord, Ord

Ordet betyder:

1. person som framträder i rättegång; person som är närvarande när ngt inträffar: åklagarens viktigaste vittne; bli vittne till en svår olycka
2. vittnesbörd; bevis: ruinerna bär vittne om en högtstående kultur

– Alla sammansättn. med vittnes- hör till vittne 1 (SAOL, 2026).
Mer om ordet på svenska.se

Mer om ordet

Ordet är belagt sedan slutet av 1200-talet i Westgöta-Lagen. Ordet kommer av fornsvenska vitne som betyder vittnesbörd och bevis, ”vad någon vet” och ”någon som vet”. Ordet är besläktat med ordet veta. Vittne förekommer utvidgat om en person som är närvarande vid en händelse och kan säga något om den, ett ögonvittne. Ordet kan även beskriva en person som intygar något, bröllopsvittne eller testamentsvittne (SO, 2026).

Sverige har allmän vittnesplikt, vilket innebär att du är skyldig att vittna i domstol och någon av endera part, åklagare eller den misstänkta personen, vill det. Vittnet kan inte bestämma själv huruvida denne ska vittna eller inte. Undantag görs enbart för den som är nära släkt med den åtalade. Brottsoffermyndigheten

Enlig Polisen kan undantag även göras för personer som är:

- är part i målet, det vill säga är medåtalad
- är under 15 år
- lider av en psykisk störning
- omfattas av tystnadsplikt eller sekretesshinder genom ditt arbete

Den som är vittne avlägger en vittnesed: ”Jag N.N. lovar och försäkrar på heder och samvete att jag skall säga hela sanningen och intet förtiga, tillägga eller förändra.” Att ljuga eller undanhålla fakta är att begå mened, vilket är ett brott. Påföljden för mened är oftast fängelse. Det är dock skillnad på mened och på att vägra svara under en förhandling. Den som inte svarar på en fråga kan bli häktad. Åklagarmyndigheten

Karaktärsvittnen är ett vittne i en rättegång som åberopas av parterna i processen. Skillnaden är att ett karaktärsvittne ska vittna om parternas person, i stället för att vittna om till exempel ett visst händelseförlopp eller omständighet. Ett karaktärsvittne behöver i en brottmålsprocess inte vittna till fördel för den tilltalade utan kan lika gärna vittna till hans eller hennes nackdel. För att ha rätt att åberopa ett vittne krävs det att omdömena har betydelse för saken. Ett karaktärsvittne har, i allmänhet, lägre bevisvärde än övriga vittnen. Wikipedia

Anonyma vittnen

En ny lag började gälla 1 januari 2025 som gör det möjligt att använda anonyma vittnen i brottmål. Syftet är att stärka skyddet för vittnen och bryta tystnadskulturen som finns omkring kriminella nätverk. Anonyma vittnen tillåts dock bara i undantagsfall då dessa mycket högt ställda krav uppfylls:

1. Det finns risk för att vittnet eller en närstående utsätts för allvarlig brottslighet
2. Brottsmisstanken måste avse allvarlig brottslighet
3. Andra åtgärder är inte tillräckliga eller väsentligt svårare att genomföra
4. Det är lämpligt att vittnet hörs anonymt
5. Det är proportionerligt att vittnet hörs anonymt

Domarbloggen

Metod och generella aktiviteter

I samband med presentationen skriver eleven av lärarens anteckningar på tavlan eller gör egna noteringar samlade i en

liten skrivbok. Skrivandet blir ett sätt att lära och boken en dokumentation av årets alla ord.
Förslag på generella aktiviteter om ord finns här

Fler elevaktiviteter

Samhällskunskap: Vittnesmålet – Stölden i klassrummet